

En bröllopsafton. : Humoristisk nutidsbild i två akter av Ingeborg Rydberg.

Ellerud, Ingeborg,

81 F a Br.

National Library
of Sweden

ELLERUD, i.

En büllesafton

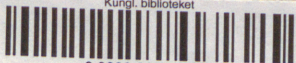
Vith. So.

Dram.

(Bz)

1932

Kungl. biblioteket

0 0000 000084668

Vitt. Sv.
Dram.
(Pr)
o

En Bröllopsafton

Humoristisk nutidsbild

i två akter

av

Ingeborg Rydberg

= Ellerud, J.

588 42011

En Bröllopsfeston

Historisk utgåffa

1875

Ingoborg Sydberg

KALMAR 1932
KALMAR TRYCKERI AKTIEBOLAG

PERSONER.

(Tre damer och fyra herrar.)

FRUN, en mycket stolt, näbbig och bortskämd samt fordrande husmor, som inte böjer sig för någon människa. Är omkring 40 år, elegant klädd och bär en mängd smycken. Hon har förut varit biträde i sin mans affär och hette då Viktoria Andreasson. Numera är det Vivan Dadelheimer.

HERRN, förre skraddaren Petter Pettersson, numera Peter Dadelheimer, manufakturhandlare samt toffelhjälte och flickälskare. Det vill säga, han tycker om vackra och käcka flickor. Är omkring 50 år och alltid klädd i bonjour.

MARINETT, herrns förra hushållerska och husets allt i allo, är numera fruns kammarjungfru och hjälpreda. Hon får alltid stå till tjänst, då hembiträderna gått eller blivit uppsagda. Är i 50-årsåldern och klädd i svart med vitt förkläde, vitt om hals och armar samt en liten vit mössa.

NISSE, Dadelheimers springpojke. En pigg yngling, full av upptåg och med ögonen på spänn. Uppfattar allt fort och tycker om att göra små rackartyg. Han får springa hela dagarna för både affären och hushållet.

ANNA, det nya hembiträdet. En trevlig lantflicka, snygg och proper men enkel som flickor i allmänhet från landet. Bär blå bomullsklänning, vitt förkläde och vitt band i pannan. Har S. L. U.-märket på klänningen.

HENRIK, Annas fästman. En ung lantbrukare, som har gården en bit utanför staden. Det är en trevlig bondson med friskt humör.

Glöm inte att tala högt på scenen!

Hör noga efter vid repetitionerna, att varje ord i varje replik hörs tydligt och lättfattligt överallt i salongen, även i de längst bort belägna delarna! Repetera helst i kostym varje gång! Använd alltid talspråk — och Er trakts dialekt! Var så naturlig som möjligt, det är bäst.

”EN BRÖLLOPSAFTON” är ett lustspel, som måste spelas med kläm. Alla spelarna äro nutida människor och få inte karrikerats för mycket. *Frun* skiljer sig från de andra genom sitt viktiga uppträdande. Hon är mycket pudrad och använder pudervippan efter varje gång hon blivit retad. Hon röker mycket och läser romaner.

Första akten.

Scen: (Hallen hos Dadelheimers. En dörr åt vänster och en åt höger samt i bakgrunden draperier, så att det liknar en dörr åt salongen, om ej dörr finnes. Draperi bör i alla händelser vara med. Mitt fram ottoman, full med kuddar, på golvet matta och några kuddar. Ett bord åt vänster och omkring det stolar eller fåtöljer. Åt vänster är stora ingången och åt höger dörren till köket. När ridån går upp sitter *Frun* på ottoman, ombäddad av kuddar, hon läser i en romanbok och blossar på en cigarrett).

FRUN (ropar): Marinett! Marinett!

MARINETT (in): Hur är det med lilla nåden? Vad fattas?

FRUN (nervöst): Oooj, jag är så orolig, så nervös.... faktiskt uppspliten.... totalt förstörd.... jag måste vila.... jag.... jag....

MARINETT (avbrytande): Nå, nå, lilla nåden (*småleende*), ingen har det väl bättre än fru Dadelheimer.

FRUN: Ja, jaaaa va?

MARINETT: Jo, en snäll man, ett gott hem och mycket bortskämd, hm.... ja, jag menar får allt som önskas.

FRUN (häftigt): Va, jag, inte får jag vad jag vill ha. Jag har ju måst anställa en flicka till hembitråde i mitt hus, som jag ingenting vet om. Jag har ringt alla mina väninnor i staden om de haft något hembitråde, som hette Anna Bonde men inte ens deras jungfrur känner henne, men de skall ställa till kafferep och då så.... (*häftigt*) jag måste ha reda på vad det är för en.... jag måste....

MARINETT: Nå, nå, lilla nåden, lugn, lugn, hon är bara anställd på en månad, så det orka vi nog med.

FRUN (börjar röka med all iver, lugnar sig och faller tillbaka bland kuddarna): Marinett, läs det där brevet, som följde med betygsavskrifterna, så får jag än en gång fundera på saken.

MARINETT: Men hon är här om en kvart, och jag skall ha kaffet färdigt tills dess.

FRUN: Inga dumheter.... (*pekar med fingret*) intet fjäsk för sådana varelser.... (*ilsket*) läs, läs, jag blir kollrig....

MARINETT (tager brevet, som ligger på bordet och läser högt): Svar till "Enastående god plats och vänligt bemötande". Som svar å Eder annons får jag värdsamt anhålla om platsen. Jag är en 24-årig lantbrukaredotter och tycker om arbete. Bifogar i annonsen begärda betyg och foto. Södergården som ovan. Högaktningsfullt Anna Bonde. Bilaga: 1) Betyg från lantmannaskola. 2) Betyg från hushållsskola. 3) Betyg från kurs i finare matlagning. 4) Betyg från kurs i sömnad och handarbeten. 5) Friskhetsbetyg. 6) Foto (*till frun*) skall jag läsa betygen också för sjunde gången???

FRUN (stolt): Nej.... det.... det räcker nu. Jag funderar nu bara i ro över om jag skall få köra detta hembitråde på dörren också, ifall hon liksom förra hembitrådet serverar maten till tvätt- och skurkäringar på samma servis och med samma silver, som min älskade make och jag äter på i matsalen.

MARINETT: Ja, ja, men de, de diskades ju först.

FRUN (otåligt): Sådant får ej förekomma i ett anständigt hus. Marinett vet ju, att samtidigt som min älskade make och jag beställde vårt silver, köptes i femtonöresbasaren det, som skall användas i köket. Jag (*häftigt*) jag blir kollrig över dessa varelser till hembitråden jag skall behöva ha i mitt hus.... Aldrig, aldrig kan de lära sig förstå ordning och reda, aldrig!

MARINETT (som blir orolig över fruns häftighet): Lugn, lugn.... eljest....

FRUN (avbrytande): Mina cigarretter äro slut, ring genast till min älskade make att han sänder springpojken.... ögonblickligen....

MARINETT: Ja, ja, genast. (*Kilar ut höger!*)

FRUN (sjunker ned bland kuddarna och pratar för sig själv): Den, som erhållit platsen i mitt fina aktade hem, den skall läras att veta vad skillnaden är mellan frun och tjänare.... (*hårt och sätter sig upp*) Ooooj att man skall behöva ha sådana varelser i sitt hem.... man blir nervös, nervös av dem, ja uppsliten.... to-talt.... upp....

(*Nu knackar det på dörren.*)

FRUN (ropar): Marinett! Marinett!

MARINETT (in med fart): Hur är det fatt lilla nåden?

FRUN: Det knackar på dörren, men kom ihåg att det är fem kronors plikt att vid detta husets dörrar lämna en tiggare ett enda öre eller mat.

MARINETT: Ja, ja, jag vet det. (*Går och öppnar dörren, niger och småler.*) Välkommen, välkommen fröken, det var riktigt roligt. Stig in.

ANNA (ställer sin väska vid dörren, presenterar sig): Anna Bonde (*räcker handen åt Marinett, som hon hälsar på*) är detta fru Dadelheimer? (*nickar och skrattar*).

FRUN (reser sig hastigt): Nå, nå, vad nu? Marinett, (*skarpt, pekar åt köksdörren*) visa vägen åt jungfrukammaren så får Anna komma hit in anständigt och husligt klädd om 10 minuter. (*Anna tager väskan och följer efter Marinett ut till köket, frun ser efter dem och särskilt på Annas trevliga kapp och snygga skor.*) Jag ser nog vad flickorna går för.

HERRN (kommer in med andan i halsen och en paket bridge i handen), Här får du älskling, men jag måste springa.... jag....

FRUN (i skarp ton): Jag vill tala med dig. Sitt här vid din älskade maka en stund.

HERRN (sätter sig på ett hörn av ottomanen): Ja, ja, men var är då Nisse, han skulle möta fröken Bonde vid tåget, är de inte komna....

FRUN: Jag säger: fröken Bonde vill jag ej veta av, det är ett hembitråde och namnet är Anna. Har du förstått....

HERRN: Ja, ja....

FRUN: Men vänta nu litet älskling, så skall vi gemensamt se på Anna om en stund för att gemensamt bilda oss ett omdöme om henne.

NISSE (kommer in med andan i halsen sedan han hastigt ringt): Ja, ja.... jag hittade ingen jungfru åt frun vid stationen. Jag letade bland alla tanterna, som kom med tåget, men alla gingo åt annat håll. Skall jag gå ner till nästa tåg?

FRUN (till Nisse): Hör vad jag säger. Anna är redan här, försvinn härifrån.... (*till herrn*) Tänd min cigarrett älskling.... (*sitter i bekväm ställning*).

HERRN (tänder cigarretten, talar till Nisse): Vänta ett tag....

FRUN (otåligt): Försvinn har jag sagt....

HERRN: Ja älskling, jag skall försvinna, jag har brått.... jag skall....

NISSE (halvhögt): Vem skall jag lyda?

FRUN (till herrn): Jag och du skall i ro sitta här och bilda oss en gemensam uppfattning om Anna.

HERRN (nervöst): Vänta ett tag, älskling (*går bort till Nisse*). Hör du Nisse, spring fort ned till första biträdet Teodor och säg förtroligt åt honom, att han inte expedierar Johan Andersson, för det skall jag göra, då jag kommer. Glöm inte att jag menar bonden från landet, kom ihåg Johan Andersson från St. Ekgärde.

NISSE: Ja, skall ske. (*Bugar sig och kilar ut.*)

FRUN: Kan inte biträdena sköta affären, så du min älskade make kan få sitta hos din dyra maka.

HERRN (går oroligt fram och åter på golvet): Jag måste själv expediera lantborna. Det är de bästa tillfällena till ordentlig förtjänst.

FRUN: Så otrevligt för dig älskling att behöva expediera sådana där simpla människor.

HERRN: Pengar! Pengar! Pengar! Jag har ett bra tillfälle att bli av med ulstern och kostymen, som Karlsson på Drottninggatan inte kunde betala, så jag måste taga den åter. Kläderna var visserligen använda, men vi ha pressat upp dem och revan på ulstern har förste skraddaren lagat. Johan Andersson ser inte så väl, och han köper dem nog. (*Går fortfarande av och an.*) Det är allt bra med bönder ibland, och att de inte äro fackmän på detta område är ännu bättre.

FRUN: Jo, de vet nog vad de vilja ha, men jag prutade av 15 öre på tjoget för äggen av bondgumman i dag, och så fick hon gå ner i källaren med dem, sedan jag räknat att antalet var rätt.

HERRN: Ja, då du var biträde i min affär gjorde vi allt många bondkap, jag menar vi lurade många lantbor.

FRUN: Peter! Vi ha ju gemensamt kommit överens om, att vi aldrig skall komma ihåg, att jag varit ditt biträde. Älskling, jag har aldrig varit ditt biträde.

HERRN: Nej, älskling, endast min tillgivna, alltid tillgivna.

FRUN: Marinett! Marinett!

MARINETT (in): Vad fattas lilla nåden?

FRUN: Var är Anna? Min make och jag väntar.

MARINETT: Ja, men frun har ju varit upptagen, och Anna är i full gång med arbetet.

FRUN: Gå och sänd in Anna genast.

HERRN (*sträcker på sig, borstar på rockslaget och ser god ut för att, som han tänker, finna nåd för fröken Anna Bonde*): Jag är riktigt nyfiken på fröken Bonde....

FRUN (*skarpt*): Sätt dig här vid din ömma maka, så skall vi gemensamt bilda oss ett omdöme om Anna. Peter! Kom ihåg.... endast Anna.

HERRN: Ja, jag skall komma ihåg.... Anna....

ANNA (*in från köket, iklädd blå klänning, vitt förkläde och band kring pannan, nickar, småler och presenterar sig*): Anna Bonde.

HERRN (*förtjust, reser sig upp och ser glatt på Anna*): Hjärtligt, hjärtligt välkommen, fröken Bonde!

FRUN (*avbrytande, reser sig och ser skarpt på herrn, som ryggat tillbaka, tilltalar nu Anna skarpt*): Anna heter Ni och Anna blir Ni kallad i detta huset, och så för det första får Anna lämna sina betyger.

ANNA: Jag sände ju bevittnade betygsavskrifter, ha de inte kommit till fru Dadelheimer?

FRUN: Gå genast efter dem, och så en sak, som Anna för det första har att komma ihåg. — Kom inte en gång till och säg fru Dadelheimer. Det är ytterst oanständigt av ett hembiträde att säga frun i tillnamn. I ett anständigt hem får Anna endast säga: Ja frun, nej frun, ja tack frun och nej tack frun. Kom ihåg det! Gå och kom igen. Frun befaller.

ANNA (*går ut*).

FRUN (*till herrn*): Glöm inte Anna.... Peter....

HERRN: Nej älskling, Anna glömmar jag aldrig....

ANNA (*in från köket, lämnar betygen och nickar leende*): Var så god.

FRUN: Marinett! Marinett!

MARINETT (*in*): Vad fattas lilla nåden?

FRUN (*tager med nypan nyckelknippan, som ligger i en nyckelkorg på bordet, lämnar Marinett dem samt Annas betyg*): Läs in betygen i min sekretär, men kom ihåg i den lådan, som tjänstefolkets betyg alltid ligger uti. (*Herrn har under tiden kastat på sig rocken, blickar vänligt på Anna samt rusar mot dörren. Frun till herrn*): Peter, stanna, vi skall ju gemensamt....

HERRN (hastigt, ser på klockan): Jag måste till affären och göra affärer som aldrig förr....

FRUN: Kom ihåg Peter.... endast....

HERRN: Ja, jag glömmet aldrig.... (*går!*)

FRUN (i förmanande ton till Anna): Jag märkte att Anna nickade då Anna lämnade betygen. Gå genast ut och kom in igen som ett anständigt hembitråde.

ANNA (går, Marinett kommer åter in men stannar bakom frun och iakttagert allt. Anna in och niger).

FRUN: Kom ihåg att alltid niga i ett anständigt hus. Så några ord, som jag en gång för alla vill säga Anna: Anna får inte visa sig i våningen då herrn finns där såvida han inte kallar, men då kommer Anna genast. Betygen behöver Anna inte så länge Anna är anställd i mitt hus. Några silkesstrumpor och höga klackar få inte förekomma och inte halsband, inte armband eller andra smycken. En kväll i veckan, efter middagsdisken, är Anna fri och skall gå ut på staden. Jag inspekterar då ordningen i jungfrukammaren. Varje morgon skall Anna kl. halv sju vara klädd i blåvit städdrock och snubb. Kl. halv nio har Anna blå klänning som nu, vitt förkläde utan spets och band i pannan. Kl. 11 skall Anna ha svart klänning med vitt om hals och ärmar, vitt spetsförkläde och vitt spetsband i pannan och endast svarta skor och strumpor. Varje morgon kl. åtta kommer Anna med kaffebrickan och knackar på till sängkammaren. Behagar det då min älskade make och mig att i det ögonblicket väckas med kaffe svarar jag Anna. Anna stiger då in och sedan kaffet serverats tager Anna min älskade hund, som sover bredvid mig i sängkammaren, på golvet och leder honom ut för väd-ring varje morgon i tio minuter. Kom ihåg detta, för jag besvärar mig inte med att säga det än en gång. (*Nyfiket, får syn på Annas S. L. U.-märke.*) Men säg vad är det för ett trevligt märke Anna har? Är det minne från någon fästman?

ANNA: Nej det är....

FRUN (avbrytande): Har Anna fästman? Det vill jag veta, ty mina hembiträden skola vara anständiga hembiträden utan fästmän. Vem har Anna fått märket av?

ANNA: Det är bara S. L. U.-märket. Jag är S. L. U.-are....

FRUN: Vad.... Mina flickor få endast intressera sig för sitt arbete och inte vara något annat.

ANNA: Jag har varit med i S. L. U.-avdelningen där hemma sedan den bildades.

FRUN (viktigt): Vad är S. L. U. för någonting egentligen?

ANNA: Det är Svenska Landsbygdens Ungdomsförbund.

FRUN (förmädligt): Svenska Landsbygdens Ungdomsförbund, alltså en förening för lantbor... (*rynkar på näsan*). Nu kan Anna gå.

ANNA: Ja, frun. (*Går.*)

FRUN (ropar): Marinett! Marinett!

MARINETT (står bakom frun, säger lugnt): Ja, ja, lilla nåden, vad fattas?

FRUN (som sätter sig och pratar ivrigt): Nåå... låste Marinett in Annas betyg ordentligt?

MARINETT (lämnar fram nycklarna): Ja, ja, men akta sig för oro frun, det kan lätt bli en nervchock, lugn, lugn...

FRUN: Nå kära Marinett är det inte förfärligt med nya hembiträden jämt?

MARINETT: Ja, men inte med Anna. Hon är en enastående duktig flicka.

FRUN (nickar): Det är därför som jag behåller hennes betyg, så att hon inte kan söka annan anställning.

MARINETT: Ja stackars flickor...

FRUN: Stackars, stackars, va... inte är det stackars, som få vara i mitt aktade hus och...

MARINETT: Ja, ja, jag vet det...

FRUN: Anna tillhörde någon förening på landsbygden, jag måste absolut ha reda på vad det är för förening.

MARINETT: Det finns så många föreningar så...

FRUN: Jag var också med i en förening, innan jag gifte mig med min älskade make.

MARINETT: Jaså...

FRUN: Ja, det var i Sveriges Nationella Ungdomsförbund, som jag var medlem. En mycket aktiv medlem... ja, jag var synnerligen omtyckt... o vad det var trevligt på våra baler... (*skrattar*) jag minns det väl... o... ja...

MARINETT: Lilla nåden har väl alltid varit i teten.

FRUN: Ja, Marinett har så rätt sååå, men o jag måste ögonblickligen tala med min make. Marinett ring genast efter min älskade make.

MARINETT: (ut).

FRUN (för sig själv): Oj, oj, vad man skall vara trött och uppsliten, jag behöver vila.... (ropar) Marinett, Marinett.

MARINETT (in): Vad är det?

FRUN: Gör klart för vila men fort.... oj, jag blir totalt uttröttad av allt!

MARINETT (skyndar att göra i ordning kuddarna. Frun sitter i halvliggande ställning och Marinett smyger tyst ut i köket).

HERRN (kommer med andan i halsen): Vad vill du älskling? Var är fröken Bonde?

FRUN (reser sig hastigt upp, arg): Peter, jag har sagt att Anna heter Anna.

HERRN: Ja, ja, var är hon?

FRUN: Kom nu min älskade make skall vi gemensamt tala om Anna.

HERRN: Var det intet annat du ville? Jag har bråttom. Det är bra affärsdag i dag. Kostymen och ulstern sålde jag till Johan Andersson på St. Ekgärdet, så den affären tjänade jag bra på. (Gnuggar händerna av förtjusning och vandrar fram och åter.) Jag hann nätt och jämt sälja kläderna, innan hans son Henrik kom. Ja det var fint.... fin-fint....

FRUN: Nu måste du vila dig älskling.

HERRN: Jag måste gå....

FRUN: Du skall samtala med din dyra maka i salongen. (Båda gå in.)

MARINETT (in, ordnar kuddarna, det ringer på dörren, Marinett öppnar): Var så god.

HENRIK (in): Goddag! (Presenterar sig) Henrik Andersson, fröken Bondes fästman. Förlåt man besvärar, men får man tala med fröken Bonde, om hon kommit ännu?

MARINETT: Ja, så hjärtans gärna.... (går ut till köket efter Anna).

ANNA (in): Nej, tjenare på dej (de hälsa och skratta).

HENRIK: Hur mår du här?

ANNA: Bara bra, men man är dåligt hemmastadd ännu.

HENRIK: Ja, men du får inte bli så hemmastadd, att du hellre stannar i stan än blir bondfru på Ekgärdet.

ANNA: Skämtare. Är din pappa med i stan?

HENRIK: Ja, och han har gjort storaffär hos skräddare Petterssons, jag menar Dadelheimers, men nu måste jag kila, adjö med dej, tack för i dag.

ANNA: Kom snart igen, adjö med dej.

FRUN (som nu står i salongsdörren): Polis! Polis! (Rusar fram till bordet och tager nyckelkorgen).

HENRIK: Jag är ingen polis, vad står på?

FRUN: Marinett! Marinett!

MARINETT (in).

FRUN: Ring efter polis... kör ut karlen... (till Anna) Anna, det är fem kronors plikt att vid detta husets dörrar lämna en tiggare en slant eller mat. Har Anna förstätt?

ANNA: Men jag har inte...

HENRIK: Ja, men förlåt...

FRUN (ilsket): Tyst, jag hörde hur karlen där tackade, det blir avdrag på månadslönen. Gå ut i köket och låt inte detta hända en gång till, det är upprörande... gå...

ANNA (kastar en blick på Henrik och går ut).

FRUN (till Henrik): Vad är Ni för en varelse till människa, som vågar att stiga in i min våning. Lämna mig genast det Ni fick av hembiträdet och försvinn...

HENRIK: Ja, men...

FRUN: Ni är oförskämd, en gatdrivare, som vågar svara mig i mitt hus... gå... (ropar) Polis! Polis!

HERRN (rusar in från salongen): Vad är det? (Lugnar sig.) Nej, se, är det herr Andersson, väl...

FRUN: Försvinn, om Ni ej vill bli hämtad av polis. (Går emot Henrik och ser fruktansvärt arg ut, ropar) Marinett, ring efter polis! (Situationen blir allt mera besvärlig för herrn, som försöker närma sig Henrik och hälsa.)

FRUN: Peter, jag klarar detta själv. (Till Henrik) Försvinn!

HENRIK (bugar sig och går).

FRUN (ropar): Gatdrivare! Hembiträden! Polis! Hjälp! Hjälp!

Ridån faller.

Andra akten.

Scen: (Samma hall som förut. När ridån går upp sitter frun ombeddad med kuddar och läser i en romanbok samt röker.)

FRUN (ropar): Marinett! Marinett!

MARINETT (in): Hur är det.

FRUN: Ring genast efter min högt älskade make. Jag, hans dyra maka, måste tala med honom.

MARINETT (ut).

FRUN (för sig själv): O, att det i morgon är fem år sedan vårt bröllop. Fem fridfulla, ljuva, lyckliga år för mig och min högt älskade make.... O, att jag alltid betyder lika mycket för min Peter.... han älskar mig mest av allt.... ja.... (skrattar) det är ju inte alls märkvärdigt.... — han valde den rätta — o, ja.... fem lyckliga år.... (ropar) Marinett! Marinett!

MARINETT (in): Vad fattas? Herrn kommer strax....

FRUN (reser sig upp och ser kokett ut): Jo, Marinett, i morgon är det fem år sedan min älskade make och jag, hans dyrt älskade maka, lovade varandra tro i lust och nöd....

MARINETT: Ja, ja, jag kommer ihåg stäten och....

FRUN: Vad det är skönt att ännu vara lika vacker och spänstig, som då jag var flicka.... ja, lika graciös nu som då....

MARINETT: Precis som på den tiden, då frun var biträde i herrns skradderi.... jodå....

FRUN (häftigt): Jag har en gång för alla sagt, att den tiden skall glömmas. Det går under min värdighet att någonsin ha tjänat andra. Kom ihåg det, Marinett....

MARINETT: Det är ju bara herrn och jag som tänker på det, så....

FRUN: Jag förbjuder Er att tänka på det.... Jag befäller.... gå!

MARINETT (*kastar en forskande blick på frun och går*).

FRUN (*går av och an i ilska över Marinetts yttrande*): Oförskämda varelse.... komma efter fem år och säga, att jag varit biträde.... det är upprörande.... verkligen upprörande.... jag tål inte höra sådana påståenden.... jag.... fru Dadelheimer.... de borde lära sig förstå ens värdighet.

HERRN (*in med andan i halsen*): Vad vill du, jag har bråttom i dag....

FRUN (*vänligt*): Hur högt älskar du din värderade maka?

HERRN: Jag har bara bråttom i dag, vad är det?

FRUN: Jo, det är i morgon fem år sedan vi lovade att älska varandra i lust och nöd.... älskade Peter....

HERRN: Fem år, ja, ja, gott att tiden går — men än sen —....

FRUN: Jo, vi skall i morgon fira vår bröllopsdag med middag för vänner och bekanta.... I kväll drömma vi, att det är dagen före bröllopet, den kan vi i lugn och ro ha för oss själva.... (*Sätter sig bland kuddarna.*) Peter, sätt dig här vid din älskade maka, så få vi gemensamt ordna för morgondagen....

HERRN (*sätter sig på kanten av ottomanen*): Middagen klarar fröken Bonde....

FRUN: Kom ihåg Peter.... Anna heter hon.

HERRN: Ja, Anna klarar middagen, fröken Bonde är duktig och en förtjusande flicka....

FRUN: Anna, sade jag (*pekar med fingret*). Jag har talat med Marinett, och hon har vidare talat med Anna. Jag går till blomsteraffären i ditt sällskap, så se vi ut bröllopsrosorna (*ropar*) Marinett! Marinett!

MARINETT (*in*): Ja, ja....

FRUN: Bed Anna komma genast.... frun kallar. (*Marinett ut, Anna in.*)

ANNA: Frun kallade.

FRUN: Hur lyder Annas förslag till middag i morgon?

HERRN (*skjuter fram en stol och bjuder Anna sitta*).

FRUN: Anna, stanna vid dörren.

ANNA: Jo, jag har tänkt så här: smörgåsbord, buljong med pastej, fisk med potatis, lammstek med grönsaker, glass, kaffe och frukt.

HERRN (förtjust): Härlig mat som vanligt, fröken Bonde.

FRUN: Peter, kom ihåg....

HERRN: Ja, ja.

FRUN: Jag skall närmare tänka på de olika rätterna, falla de mig inte i smaken, skall jag själv sätta upp en läcker matsedel för vår bröllopsdag. Nu kan Anna gå.

HERRN: Jag väntar på den goda middagen, fröken Bonde.

ANNA (går).

FRUN: Jag har strängt förbjudit dig att säga fröken Bonde. Tänd en cigarrett åt din älskade maka. Nu skall vi gemensamt se ut våra bröllopsrosor i blomsteraffären.... (*ropar*) Marinett! Marinett!

MARINETT (in).

FRUN: Jag skall gå ut.

MARINETT (tager fort fram hatt och kappa och hjälper frun, som står som en staty. Herrn och frun gå ut).

MARINETT (för sig själv): Det var då skönt att bli av med henne några minuter. (*Ropar*) Anna kom hit ett tag!

ANNA (in): Vad är det?

MARINETT: Jo, nu kan vi få litet ro. Vi sätta oss här en stund, för det är verkligen den första vilan jag fått på flera veckor.

ANNA: Och jag på en hel vecka, men stackars Marinett, som skall vara kammарjungfru åt fru Dadelheimer. Men hur går det i morgon?

MARINETT: Jo, får frun bara en nervchock, så går det nog bra, men kommer hon i de s. k. arbetstagen, så stackars oss. Antagligen gör hon upp matsedeln själv, och då blir det bråk som vanligt.

ANNA: Ja, hon skulle tänka på den, som jag lämnade henne, och jag som redan beställt allt för middagen. Jag har beställt gott lantsmör, för inte duger det med margarin på en festmiddag.

MARINETT: Ja, får frun bara inte veta det, så går det bra, men i annat fall är vi att beklaga. (*Det ringer i telefonen. Marinett ut.*)

ANNA (för sig själv): Hur skall detta sluta? Hur man gör, är det tokigt. Jag börjar nästan längta från stan. Det är mycket bättre att vara bondflicka än stadsjungfru.... Om jag skulle.... (*De ringer, Anna går och öppnar.*) Var så god. Nej, tjänare på dej, Henrik!

HENRIK (stiger in): God dag! Hur är det, blir man utkörd den här gången också...

ANNA Ånej! (*skrattar*) Frun är ute på stan, så det är nog ingen risk.

HENRIK: Va, var det frun, som jag råkade ut för förra gången. Jag trodde, att det var en vansinnig människa.

ANNA: Jo, det var allt fru Dadelheimer. Hon är inte så mild av sig.

MARINETT (som kommer in): Nej, men se... är det herr Andersson. Välkommen, välkommen...

HENRIK: Tack, tack. Jo, jag ville bara hämta Anna, för hos den där ilska frun får hon inte stanna en dag till.

ANNA: Ja, men, men...

MARINETT: Ja, nu tror jag att vi slå oss ned ett tag och tala om saken. Var så goda och sitt. (*Alla sätta sig runt bordet.*)

HENRIK: Tack, men om kärringen kommer, så blir det väl en dust igen.

ANNA: Ja, det är säkert.

MARINETT: Jag fick just telefon från henne nu, hon sitter på tesalongen och ser på mannekängerna och skriver matsedel för morgondagen.

ANNA: Men jag, som beställt lantsmör och gjort upp matsedel, hur blir det?

MARINETT: Ja, lantsmöret får inte frun se, för då säger hon som vanligt, att det duger inte.

HENRIK: Duger det inte?

MARINETT: Nej, inte åt frun... hon tror att bönderna gör smöret randigt med sina härkammar, och att det är farligt att äta smör, som kommer från landet.

HENRIK: Var skall det då vara ifrån?

MARINETT: Det skall vara maskingjort smör, hon menar margarin.

ANNA: Ja, det otäcka margarinet har jag fått äta ända sen jag kom hit.

HENRIK: Du får inte stanna här längre, Anna.

MARINETT: Och jag som tycker så mycket om Anna. Herrn tycker också mycket om henne, och det vill jag säga, att det är en duktig fästmö som herr Andersson har.

HENRIK (skrattar): Ja, men hon får inte vara hos den där kärningen. Men angående margarinet så är det konstigt, att folk kan äta det. Jag tycker att det smakar allt annat än gott.

MARINETT: Och så som det kan lukta. Jag minns väl, då vi varit på en fjortondagars bilresa och kom igen hur hemskt det luktade i våningen. Frun var arg som ett bi och herrn gick ut, utan mat. Jag snodde runt för att finna spår på det, som luktade, och kan Ni tänka, i skafferiet låg ett paket margarin och såg bedrövligt ut.

HENRIK: Ja, det förstår jag så väl. Det är nog mycket avfall av minst sagt tvivelaktigt slag, som går till margarinfabrikerna, och jag har länge förundrat mig över att inte läkare varna folk att äta sådant surrogat.

ANNA: Ja, uh, uh, uh, jag äter aldrig mera fruns margarin.

MARINETT: Ja, det är förskräckligt... folk äter allt mycken smörja... ja, bara det ser fint ut, så åker det med, men, uh, uh... .

HENRIK: Ja, vi kan inte smörja vagnarna med det en gång... och det är inte att undra på, att margarinfabrikerna inte våga lämna analys på margarinet, då man begär det.

MARINETT: Våga de inte?

HENRIK: Nej, det var en bekant till mig, som begärde analys på margarinet, för att få reda på innehållet i det, och då begärde Margarinfabriken Kärnan i Hälsingborg 5,000 kronor i postförskott för analys å deras margarin.

MARINETT: Å, det var förskräckligt.

HENRIK: Ja, visst är det förskräckligt.

ANNA: Tacka vill jag riktigt smör.

MARINETT: Ja, jag med.

ANNA: Ja, men då vågar väl frun inte vara på landet.

MARINETT: Jodå, men hon vill bara bila och så gråla över lantborna, som har det så bra. Hon säger, att bönderna bara på våren kasta ut säden, så skiner solen och regnet faller, och så se de bara på hur det växer, och på hösten bara häva de in... bara häva in... Men jag vet nog, hur det är... jag som är född på St. Ekgärdet...

HENRIK: Vad? St. Ekgärdet, det är ju min gård. Nej, vad säger fröken? Hur var namnet om jag törs fråga?

MARINETT: Marinett Ericsson.

HENRIK: Då är det lantbrukare Ericssons dotter. Min far köpte St. Ekgärdet av fru Ericsson, då hennes man dog.

MARINETT (glatt): Men detta var den roligaste stund på många år. O, att få hälsningar hemifrån. Jag har inte velat resa dit, sedan min mor och jag flyttade till staden, men alltid har jag önskat att få vara hemma på Ekgärde.

HENRIK: Då blir det väl bäst att göra Anna sällskap och sedan stanna hos oss på Ekgärde. Välkommen då fröken Ericsson. Det blir roligt, och du Anna... *(Det ringer, Nisse kommer med brev och lämnar Marinett.)*

ANNA: Sitt här med Nisse en liten stund.

NISSE (sätter sig).

MARINETT (läser brevet, de andra lyssna med intresse): "Mat-sedel för "bröllopfesten". Ägg à la Opris, Tryffel med svamp, Petits Choux med rysk kaviar, Griljerad kristyr" *(skrattar)*....

ANNA: Ja det får hon allt laga själv. Hon är inte klok... griljera kristyr....

MARINETT: Men stackars gäster. *(Alla skratta hjärtligt.)*

NISSE: Jag tror vi griljera henne själv i stället....

ANNA: Och bryner henne i margarin....

MARINETT: Och garnerar henne med kristyr....

HENRIK: Men bjuder inte på henne.... *(Skratt, Nisse hoppar upp och ner av förtjusning.)*

MARINETT: Tyst nu, så skall jag läsa allt, men skratta inte förr än det är slut.... *(läser)* "Färserade tomater, Äkta Hollandaise, Bouchéer med fransysk sås, Muslinfärs med vaniljsås, Ragu på gurka, Steriliserad glassmaräng, Artistkompott med bechamelsås, Prinsessbakelser med kyssar" *(nu brista alla ut i hejdlöst skratt)*....

ANNA: Nej, nu går det för långt. Skall man blanda köttsås bland frukt och kött bland fruktsås och sterilisera glass och servera ragu på gurka i stället för ragu på gås och....

NISSE (avbryter): Och bjuda på kyssar laget runt, ha, ha, ha....

HENRIK: Det måtte vara riskabelt att äta i detta huset....

MARINETT: Ja, om frun skulle laga maten...

MARINETT: Nu skall jag läsa upp Annas förslag till matsedel. Herr Andersson förstår, i morgon är det herrskapets femårsjubileum efter deras bröllop, (läser) "smörgåsbord, buljong med pastejer, fisk med potatis, lammstek med grönsaker, glass, kaffe och frukt".

HENRIK: Den matsedeln tar vi på vårt bröllop i stället och det skall bli snart nog. Få vi då fröken Ericsson som gäst så blir det fest...

MARINETT: Jo, jag tackar, det skall bli fest för mig det...

NISSE: Men inte för mig.

HENRIK: Nisse får följa med, jag behöver en lilldräng, om jag får Nisse så är jag nöjd.

NISSE: Ja gärna, jag vill helst till landet för där är jag född. Far min var trädgårdsmästare på herrgården men då vi pojkar blev stora, påstod patron, att vi åt upp frukten i trädgården och då fick far slut och flytta till stan!

HENRIK: Det var bra, då slå vi till (räcker Nisse handen och de skratta belåtet).

ANNA: Nu är det bara att komma härifrån.

MARINETT: Jo, det här var storslaget.

NISSE: Vi reta frun och spela kasper, så åka vi alla härifrån i en hast... (börjar draga upp långa snören ur fickan och binder ett i varje kuddes hörn samt leder snörena bort om ett draperi eller dylikt för att därifrån sedan i smyg kunna draga undan kuddarna, då frun kommer och sätter sig på ottoman).

HENRIK: Strunta nu i matsedlarna och packa i stället...

ANNA: Ja, men frun måste ha ordning på sin matsedel...

MARINETT: Det förtjänar hon inte

HENRIK: Skriv du Anna så skall jag diktera matsedel för frun!

ANNA (får ett ark papper av Marinett och skriver, under det att Henrik dikterar högt).

HENRIK: Nå, då börja vi: ett ordentligt bad i brygghusets basäng, tillsatt med 1½ kg. såpa och 5 hg. soda. Efter en timmas blötning häri en ordentlig avborstning i rent vatten tillsatt med amoniak. Allt serverat av tvättgummorna. Torkning med kökets säckhanddukar. Påtagning av en bomullsklänning. Piskning med mattpiskan i två minuter, vilket arbete gårdskarlen bör utföra. Härpå

skall frun skura kökstrappan under uppsikt av skurgumman. Frun skall stå i brygghuset och tvätta kläder i två dagar. Laga mat och sköta husets övriga sysslor i fjorton dagar. När detta blir gjort komma vi och hälsa på lilla frun. Må gott, lycka till! *Marinett* — *Anna* — *Nisse*. Obs! Detta är matsedel för fru Dadelheimer. (*Alla ha med intresse hört på Henrik då han dikterat och Anna ser nästan rädd ut.*)

MARINETT: Jaha, det var alldeles utmärkt det....

HENRIK: Det är välförtjänt....

ANNA: Bara vi komma undan....

HENRIK: Res genast. Nu måste jag gå. Adjö så länge.... Välkomna till Ekgärde allesammans. Glöm inte att lämna matsedeln innan ni resa. (*Går ut.*)

ALLA: Adjö, adjö, vi komma snart efter.

NISSE: Jag kommer upp om en stund igen.... (*går*).

MARINETT (*lägger den av Anna skrivna matsedeln i fruns nyckelkorg på bordet, det ringer på dörren, Anna öppnar och frun kommer in. Marinett hjälper henne med hatt och kappa och Anna kilar ut i köket.*)

FRUN: Ha blommorna kommit ännu?

MARINETT: Nej frun.

FRUN: Ring genast att Nisse skall hämta dem.... genast....

MARINETT: Ja, ja (*ut*).

FRUN (*sätter sig bland kuddarna*): Varelser som inte sända hem bröllopsrosorna då jag befaller.... o, jag blir kollrig....

MARINETT (*in*): Nisse kommer genast.

FRUN: Hoppas att middagen blir charmant i morgon. Min väninna, fru Hakenberg, och jag ha brytt våra hjärnor för att få den så stilig och konstnärlig som möjligt.

MARINETT: Ja, jag förstod det....

NISSE (*kommer in med en hög blomstergrupp. Här tager man bara en blomkruka och slår in den med silkespapper och bandrosett i toppen så att den liknar en inslagen blomstergrupp.*)

FRUN: Varför, varför, har den inte kommit förr....

NISSE: Jo, se jag mötte Kalle i blomsteraffären, borta om hörnet och då tappade han fruns blommor i gatan, och så körde en bil över dem.

FRUN (ilsket): Hur, tappa han dem.... förklara noga, hur han bar sig åt.... det skall bli straff.... förklara genast....

NISSE: Men hur skall jag förklara det.

FRUN: Visa på denna blomma precis hur han gjorde....

NISSE (tager blomkrukan och håller den på armen, går över golvet och viker för en stol): Jo så här gick Kalle, och så tappade han den så. (*Tappar hela blomman i golvet med en skräll.*)

FRUN: Polis! Polis! Mina bröllopsrosor i golvet, hjälp, hjälp, det skall bli annat av.... Marinett ring efter min älskade make och polisen.... (*Nisse smiter bakom ett draperi.*)

MARINETT: Ja, ja (*tager blomkrukan med sig och går ut.*)

FRUN (arg): Mina bröllopsrosor krossade. Alla varelser i mitt hus skall krossas.... Polis! Polis! hjälp.... Jag, fru Dadelheimers bröllopsrosor krossade för andra gången. Oj, oj. (*Nu börja kuddarna åka undan frun och i golvet, en i taget.*) Hjälpl, hjälp, tjuvar, banditer.... polis.... hjälp.... banditer.... hjälp.... Marinett.... Marinett.... (*rusar in i salongen.*)

(*Nisse kommer fram, lägger kuddarna i ordning och lossar snörena, Marinett och Anna kommer in med ytterkläderna på.*)

NISSE: Se där ja, nu vågar hon inte hit på en stund.... Jag kilar efter en bil och tar hand om väskorna.... (*kilar ut.*)

MARINETT: O, vad det känns skönt att få resa till landet....

ANNA: Och komma ifrån frun....

HERRN (kommer in med fart): Vad.... vad.... vad i all världen står på?

MARINETT (räcker handen): Vi resa till St. Ekgärde.... adjö och tack, hälsa frun från oss....

HERRN: Men, stanna, stanna, res inte....

ANNA (räcker handen): Adjö, det är omöjligt att stanna hos frun....

HERRN: Stanna, stanna för min skull, fröken Bonde....

ANNA: Jag får inte för Henrik.... adjö (*går*).

MARINETT: Jag kan inte stanna för frun är omöjlig.... adjö, adjö (*går*).

HERRN (för sig själv): Den som fick följa med.... frun är omöjlig.... ja det vet ingen bättre än jag.... lyckliga Marinett

och lyckliga fröken Bonde, som kan få resa.... jag är såld jag.... jag....

FRUN (kommer från salongen): Älskade Peter....

HERRN: Ja, ja....

FRUN: Har du kört bort alla bovar och banditer från mitt hus nu, älskling?

HERRN: Ja, ja, jag skall gå....

FRUN (ilsket): Peter! Du stannar. Sätt dig här vid din dyra maka, så får jag tala om allt rysligt för dig. *(De sätta sig på ottomanen.)*

HERRN: Ja, jag vet allt.... *(ser bekymrad ut).*

FRUN (stolt): Tänd min cigarrett, älskade Peter, så skall vi gemensamt tala om morgondagen och i kväll njuta i ro vår bröllopsafton. Läs högt min förtjusande matsedel. Den skall bli charmant. O, vad stilig det skall bli i morgon. *(Tager matsedeln, som Anna skrivit, ur korgen och lämnar den åt herrn.)*

HERRN: Ja, älskling, sitt då tyst och hör på. *(Herrn läser med allvar och intresse utan att taga hänsyn till fruns ilska. Han småler ibland och sitter framåtböjd med armbågarna stödda mot knäet samt nickar jakande):*

”Ett ordentligt bad i brygghusets bassäng, tillsatt med 1½ kg. såpa och 5 hg. soda. Efter en timmas blötläggning avborstning i rent vatten, tillsatt med ammoniak. Allt serverat av tvättgummorna.

Torkning med kökets säckhanddukar.

Påtagning av en bomullsklänning.

Piskning med mattpiskan i två minuter, vilket arbete gårdskarlen bör utföra.

Härpå skall frun skura kökstrappan under uppsikt av skurgumman.

Frun skall stå i brygghuset och tvätta kläder i två dagar.

Laga mat och sköta husets övriga sysslor i fjorton dagar.

När detta blir undanstökat komma vi och hälsa på lilla frun.

Må gott, lycka till!

Marinett — Anna — Nisse.

Obs.! Detta är matsedel för fru Dadelheimer.

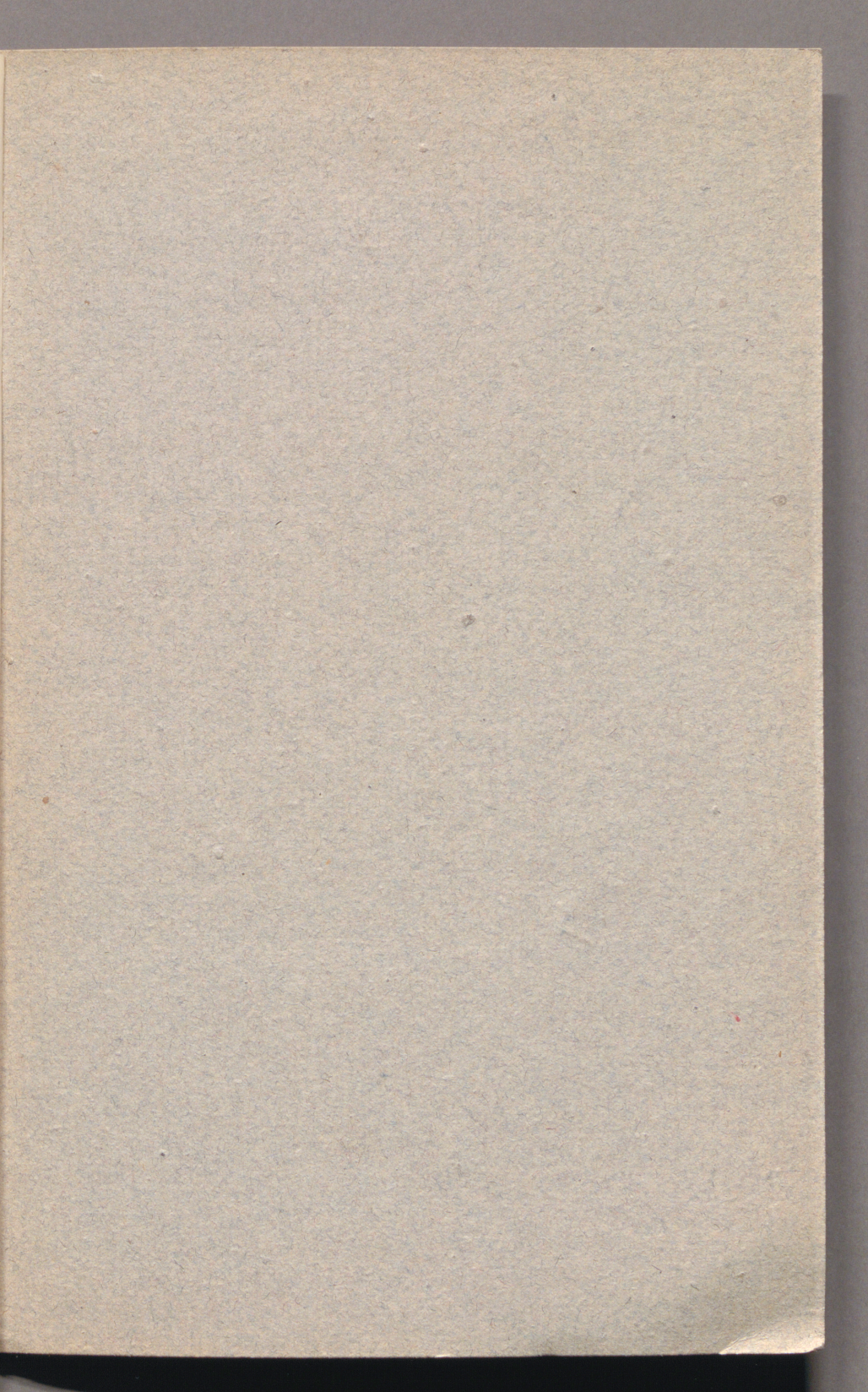
FRUN (som nu är mer än arg): Oförskämda varelser! Oförskämda varelser!.... polis.... varelser.... polis.... Peter, hämta genast polisen.... *(Nu faller ridån)* hjälp, polis.... banditer.... polis....

Slut.

THE END

Pris 60 öre.

**National Library
of Sweden**